

באבי יאר

לטובה רס וליעקב בסר
בחיבת תודה

יבגני יבטושנקו

Егор Евтушенко

על באבי יאר אין שום אנדרטאות.
מדרון מלול, הרקבר פרא.
אני ירא,
היום אני זקן כמו
העם היהודי עצמו.

נדמה לי הנה עכשיו
אני איש יהודה.
הנה נודד אני בעברי מצרים.
הנה אני מוקע על צלב, נוטה למות,
ועד עכשיו עלי עקבות המסמרים.

נדמה לי, כי דרפוס —
זה אני.

הקרתנות —
היא מלשיני וגם שופטי.
אני מאחורי הרשת.

בתרתי בטבעת.
שסיתי

השפלתי,

השמצתי.

ופרכות מגנדרות בשמלות-תחרת-בריסל,
בצווחות בפרצופי תוקעות המטריות.

נדמה לי —

ילד בבניאליסטוק אני.
דם נגד, שותת על הרצפות.
משתוללים ראשי הדלפקים
ומסריחים מוודקה וכצל.
אני מועף מגף, חסר אונים.
מתחנן לשוא לפני פוגרומאים.
לצחוקם:

"הפה ביהודים, הצל את רוס..."
את אמי מכה רוכל באכזריות.

או עם הרוסי שלי.

אדע —

אתה

בתוכך שוחר אחנת-עמים.
אך לפעמים, בעלי ידים מלכלכות,
בשמך הטהור צחצחו חרבות.
אני יודע את טוב לבה של אדמתי.
כמה נבנה

שללא רטט-כל-שהוא
בהדר הכריוז אנטישמים על עצמם
"ברית העם הרוסי".

נדמה לי —

אני היא אנה פרנק,
שקופה,

כענף-אביב.

אוהבת...

אני צריכה מלים.

אני צריכה

להביט זה בזה.

כמה מעט מתר לנו לראות,

להריח.

אסור לנו — עלוה

ואסור לנו — שמזם.

אבל מתר הרבה מאד —

ובחבה

בחדר החשוף זה את זה לחבק.

באים לכאן?

אל-פחד — זה קול פעמי אביב

הוא בא לכאן.

בא אלי.

תן לי שפתים

פורצים דלתות?

לא, זו תנועת-הקרח שנבקע...

על באבי יאר רשוש עשבי הכר.
עצים בי מביטים בתכענות
שופטת.

הכל פה זועק בשתיקה,
וגלוי ראש

אני מרגיש,

הנה אני הופך שיכה.

ובעצמי אני.

כצעקה שותקת.

מעל האלפים שכאן קבורים.

אני הוא —

כל זקן שפה נורה למות.

אני הוא —

כל ילד שפה נורה למות.

שום דבר בי

לא ישכח את זה.

ירעם

ה"אינטרנציונל"

כאשר יקבר לעד

אחרון-האנטישמים על פני האדמה.

בתוך דמי אין דם של יהודים.

אבל אני שנוא שנואה זועמת

על ידי האנטישמים כלם.

כמו יהודי,

ולכן —

אני הוא באמת רוסי.

הערה:

השתדלתי עד כמה שניתן הדבר לתרגם בדיוקנות,
ולשמור על הקצב והצליל, אולם ויתרתי במודע על
החריזה. תרגום בחרוזים עלול היה לפגום בלשון
השיר ולהרחיקו יותר ויותר מן המקור.

י.פ.